

Vec C-406/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

20. jún 2022

Vnútroštátny súd:

Krajský soud v Brně

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

20. jún 2022

Žalobca:

CV

Žalovaný:

Ministerstvo vnitra České republiky

Predmet konania

Žaloba proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o medzinárodnú ochranu ako zjavne neopodstatnená.

Predmet návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd žiada o výklad niektorých ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (ďalej len „smernica“).

Prejudiciálne otázky

1. Má sa kritérium na určenie bezpečných krajín pôvodu na účely článku 37 ods. 1 [smernice] v prílohe I písm. b) k tejto smernici, t. j. že daná krajina poskytuje ochranu pred prenasledovaním alebo zlým zaobchádzaním prostredníctvom dodržiavania práv a slobôd stanovených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a najmä tých práv, od ktorých podľa článku 15 ods. 2 uvedeného dohovoru nemožno odstúpiť - vykladať v tom zmysle, že ak krajina odstúpi od svojich záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v prípade ohrozenia v zmysle článku 15 tohto dohovoru, prestane spĺňať kritérium na označenie za bezpečnú krajinu pôvodu?
2. Majú sa články 36 a 37 [smernice] vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát označil krajinu za bezpečnú krajinu pôvodu len čiastočne s určitými územnými výnimkami, v ktorých prípade sa neuplatní domnienka, že táto časť krajiny je pre žiadateľa bezpečná, a ak členský štát označí krajinu s takýmito územnými výnimkami za bezpečnú, potom sa dotknutá krajina ako celok nemôže považovať za bezpečnú krajinu pôvodu na účely tejto smernice?
3. V prípade kladnej odpovede na jednu z dvoch prejudiciálnych otázok položených vyššie, má sa článok 46 ods. 3 [smernice] v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zjavnej neopodstatnenosti žiadosti podľa článku 32 ods. 2 [smernice] vydanom v konaní podľa článku 31 ods. 8 písm. b) [smernice], musí zohľadniť skutočnosť, že označenie krajiny za bezpečnú z uvedených dôvodov je v rozpore s právom Únie z úradnej povinnosti (*ex officio*), a to aj v prípade, že žiadateľ nevznesie námietku?

Uplatniteľné ustanovenia práva Únie a medzinárodného práva

Články 18 a 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Odôvodnenia 11, 12, 40 až 42, 46 a článok 1, článok 31 ods. 8, článok 32 ods. 2, články 36, 37, 46 a príloha I k **smernici**.

Protokol č. 24 o udeľovaní azylu štátnym príslušníkom členských štátov Európskej únie (ďalej len „**protokol č. 24**“).

Článok 15 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „**EDLP**“) a článok 3 Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov.

Uplatniteľné ustanovenia českého práva

Podľa § 16 ods. 2 a 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (ďalej len „zákon o azyle“) sa žiadosť o medzinárodnú ochranu zamietne ako zjavne neopodstatnená, ak žiadateľ pochádza z krajiny, ktorú Česká republika považuje za bezpečnú krajinu pôvodu, a ak žiadateľ nepreukáže, že v jeho prípade túto krajinu za takúto krajinu považovať nemožno. Ak existujú dôvody na takéto zamietnutie, neposudzuje sa, či žiadateľ spĺňa dôvody na udelenie azylu alebo doplnkovej ochrany a či neuvádza skutočnosti svedčiace o tom, že by mohol byť vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu.

Podľa § 3d zákona o azyle má žiadateľ o medzinárodnú ochranu právo zostať na území Českej republiky, čo však nezakladá právo na povolenie na pobyt. Podľa § 2 ods. 1 písm. b) má žiadateľ o medzinárodnú ochranu postavenie cudzinca po dobu trvania lehoty na podanie žaloby a po dobu súdneho konania o žalobe proti rozhodnutiu ministerstva podľa súdneho rádu správneho, ak má táto žaloba odkladný účinok, alebo do vydania uznesenia krajského súdu o nepriznaní odkladného účinku, ak o to cudzinec požiadal. Podľa § 32 ods. 2 zákona o azyle žaloba proti rozhodnutiu podľa § 16 ods. 2 zákona o azyle nemá odkladný účinok. Podľa § 85b ods. 1 zákona o azyle ministerstvo z úradnej moci po rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu ako zjavne neopodstatnenej, ak ho súd nezrušil, alebo po vydaní uznesenia krajského súdu o nepriznaní odkladného účinku, ak oň bolo požiadané, uloží cudzincovi príkaz na vyhostenie s platnosťou najviac na jeden mesiac.

Podľa § 2 ods. 1 písm. k) bodu 3 zákona o azyle sa krajina považuje za bezpečnú krajinu pôvodu, ak ratifikovala a dodržiava medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách vrátane noriem o účinných opravných prostriedkoch. Podľa vyhlášky č. 328/2015 Sb., ktorou sa provádí zákon o azylu a zákon o dočasnej ochrane cizinců (ďalej len „vyhláška“), sa Moldavsko považuje za bezpečnú krajinu pôvodu s výnimkou Podnesterska.

Podľa § 73 zákona č. 150/2002 Sb., súdny rád správny (ďalej len „Správny súdny poriadok“) súd na návrh žalobcu a po vypočutí žalovaného uznesením prizná žalobe odkladný účinok, ak by výkon alebo iné právne následky rozhodnutia znamenali pre žalobcu nepomerne väčšiu ujmu, než aká priznaním odkladného účinku môže vzniknúť iným osobám, a ak to nebude v rozpore s dôležitým verejným záujmom.

Podľa § 76 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku súd zruší napadnuté rozhodnutie pre vady konania spočívajúce v podstatnom porušení ustanovení o konaní pred správnym orgánom, ak to mohlo mať za následok nezákonné rozhodnutie vo veci samej.

Zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 Dňa 9. februára 2022 podal žalobca pochádzajúci z Moldavska žiadosť o medzinárodnú ochranu v Českej republike (ďalej len „Česká republika“). Odôvodnil to hrozbami, ktoré dostáva od neznámych osôb. V roku 2015 bol svedkom nehody, pri ktorej auto zrazilo na chodníku človeka a zabilo ho. Žalobca všetko videl. Páchateľ z miesta činu ušiel. Žalobca zavolať záchranú službu a políciu. V tú istú noc prišli do jeho domu nejakí ľudia. Mali na sebe kukly. Odviezli ho do lesa a zbili ho. Žalobca potom utiekol. Vrátil sa domov, odviezol dcéru k známej, aby ju postrážila a kontaktoval políciu. Dcéra potom odišla do bezpečia k matke do Kazachstanu. Polícia uviedla, že celú vec vyšetrí, ale že páchatel'a nepozná, a preto nemôže žalobcovi pomôcť. Žalobca sa zo strachu nevrátil domov. Skrýval sa u kamarátov. O dva dni neskôr sa predsa len vrátil domov a zistil, že jeho dom zhorel. Žalobca potom ušiel z Moldavska. Jeden známy mu vybavil rumunský pas. Odcestoval naň aj do Českej republiky. Do Moldavska sa vrátil v rokoch 2016 a 2019. Snažil sa však, aby sa o tom nikto okrem jeho bratrancov nedozvedel. Polícia vyšetruje túto záležitosť už sedem rokov. Páchateľ'a sa však nepodarilo nájsť.¹ Žalobca sa na postup polície nikde nest'azoval.
- 2 Žalobca podal žiadosť o medzinárodnú ochranu (ďalej len „žiadosť žalobcu“) s cieľom legalizovať svoj pobyt v Českej republike. Priznal, že v roku 2016 mu bolo uložené dvojročné správne vyhostenie, pretože pracoval na falošný rumunský pas, a v roku 2020 dostal príkaz na vyhostenie, ktorý bol opätovne vydaný 23. januára 2022.
- 3 Rozhodnutím z 8. marca 2022 žalovaný zamietol žiadosť žalobcu pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 16 ods. 2 zákona o azyle (ďalej len „zamietavé rozhodnutie“) z dôvodu, že Česká republika považuje Moldavsko s výnimkou Podnesterska za tzv. bezpečnú krajinu pôvodu v zmysle vyhlášky. Z rôznych zdrojov získal aj informácie o politickej a bezpečnostnej situácii a stave dodržiavania ľudských práv v Moldavsku.
- 4 Ak páchatel' pochádza z bezpečnej krajiny pôvodu, nesie dôkazné bremeno preukázať, že danú krajinu nemožno v jeho prípade považovať za bezpečnú, čo podľa žalovaného žalobca neurobil z nasledujúcich dôvodov.

¹ Polícia údajne približne vie, kto vraždu spáchal, ale danej osobe, po ktorej údajne pátra už 25 rokov, nemôže nič dokázať.

- 1) V čase prijatia rozhodnutia neexistovali žiadne správy o tom, že by sa ozbrojený konflikt na susednej Ukrajine rozšíril do Moldavska.
- 2) Hoci nemožno vylúčiť existenciu prípadov prenasledovania,² najmä diskriminačného trestného stíhania a trestania osôb, ktoré sa stavajú proti štátnemu režimu, žalobca nepatrí do kategórie takýchto osôb.
- 3) Pokiaľ ide o hrozby zo strany neznámych osôb, k nim malo dôjsť už v roku 2015 a žalobca sa potom dvakrát vrátil bez toho, aby využil všetky dostupné formy ochrany (napr. zo strany ombudsmana alebo nezávislých organizácií).
- 4) Žiadosť žalobcu má výlučne za cieľ legalizovať jeho ďalší pobyt v Českej republike.
- 5) Žalobca podal proti rozhodnutiu žalovaného žalobu, v ktorej tvrdil, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, komplexne neposúdil žiadosť žalobcu vzhľadom na jeho subjektívne obavy a nezohľadnil dôsledky zamietavého rozhodnutia.
- 6) Dňa 9. mája 2022 krajský súd vyhovel návrhu žalobcu³ na priznanie odkladného účinku jeho žalobe z týchto dôvodov.
  - 1) Žalobca by v Moldavsku čelil riziku vážnej ujmy zo strany súkromných osôb, ktoré mu už v minulosti ublížili.
  - 2) Separatistické proruské jednotky v Podnestersku vyhlásili 8. mája 2022 bojovú pohotovosť.
  - 3) Moldavsko odstúpilo od svojich záväzkov vyplývajúcich z EDLP.
- 7) Moldavsko vyhlásilo v januári 2022 výnimočný stav v dôsledku energetickej krízy. Následne 25. februára 2022 oznámilo Rade Európy, že odstupuje od svojich záväzkov podľa článku 15 EDLP vrátane práva na slobodu prejavu podľa jeho článku 10. Deň predtým moldavský parlament vyhlásil výnimočný stav obkľúčenia a vojny v reakcii na vpád Ruska na Ukrajinu. Dňa 3. marca 2022 - päť dní pred vydaním rozhodnutia žalovaného, ktoré túto skutočnosť nezohľadňuje - sa Moldavsko opäť odchýlilo od svojich záväzkov vyplývajúcich z EDLP s odkazom na túto novú bezpečnostnú hrozbu. Dňa 28. apríla 2022 opäť oznámilo predĺženie svojho odstúpenia, keďže moldavský parlament 21. apríla 2022 predĺžil výnimočný stav do 23. júna 2022.

² V zmysle článku 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany („smernica 2011/95“).

³ Ak by žalobca takýto návrh nepodal, prestal by byť žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorý môže legálne zostať na území Českej republiky.

Skúmanie prejudiciálnych otázok

Vnútroštátny súd sa pýta, aké dôsledky má na vnímanie krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu, ak:

- (a) táto krajina odstúpi od EDLP v prípade ohrozenia,
- (b) členský štát označí krajinu za bezpečnú len na časti jej územia, nie na celom území,

a ak aspoň jeden z týchto problémov vedie k tomu, že krajina prestane byť bezpečnou krajinou pôvodu, potom

- (c) či správny súd musí túto skutočnosť zohľadniť bez návrhu (*ex officio*) v konaní o žalobe proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu.

K prvej položenej otázke (odstúpenie od EDLP podľa jej článku 15)

- 8 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že domnienka dostatočnej ochrany v krajine pôvodu vyplývajúca z článkov 36 a 37 smernice je vyvrátiteľná naliehavými dôvodmi. Členský štát je pritom povinný zabezpečiť úplné vykonávanie pravidiel smernice⁴. Z toho vyplýva, že pri preskúmaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti založeného na koncepcii bezpečnej krajiny pôvodu musí súd Únie v kontexte práva na účinný opravný prostriedok posúdiť nielen to, či žiadateľ túto domnienku úspešne vyvrátil, ale aj to, či samotné všeobecné zaradenie krajiny na zoznam bezpečných krajín pôvodu bolo v súlade so smernicou.
- 9 Dodržiavanie práv a slobôd stanovených okrem iného v EDLP, najmä tých práv, od ktorých nemožno odstúpiť⁵ podľa článku 15 ods. 2 EDLP, je stanovené v prílohe I k smernici ako jedno z kritérií na určenie bezpečnej krajiny pôvodu.
- 10 Odstúpenie od záväzkov vyplývajúcich zo všetkých takzvaných derogovateľných práv samozrejme neznamená, že tieto práva „prestávajú platiť“. Daný štát však odstúpením získava väčšiu voľnosť pri ich obmedzovaní.
  - a) Vnútroštátne orgány daného štátu získavajú na rozdiel od bežnej, nie núdzovej situácie, široký priestor na voľnú úvahu pri zasahovaní do týchto práv.⁶

⁴ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 25. júla 2018, A./Migrationsverket, C- 404/17, body 25 až 26 a 31.

⁵ Ide o právo na život s výnimkou úmrtí spôsobených dovolenými vojnovými činmi, zákaz mučenia, zákaz otroctva alebo nútenej práce a uloženie trestu výlučne na základe zákona.

⁶ Pozri rozsudok pléna Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. januára 1978 vo veci Írsko v. Spojené kráľovstvo, č. 5310/71, § 207.

- b) Zásahy do týchto práv treba posudzovať iným spôsobom, a to na základe dvoch kritérií: (i) dodržanie rozsahu, ktorý striktné vyžaduje naliehavosť situácie a (ii) zlučiteľnosť s inými záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného práva (napríklad Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach alebo Dohovor OSN proti mučeniu, ktorých zmluvnou stranou je aj Moldavsko, alebo Ženevské dohovory).⁷
- 11 Jazykový výklad by mohol viesť k záveru, že odstúpením podľa článku 15 EDLP príslušný štát skutočne prestáva byť bezpečnou krajinou. Deklaruje tým, že už nebude chrániť práva a slobody vyplývajúce z EDLP ako doteraz. V tejto súvislosti treba poukázať na odôvodnenie 42 smernice, podľa ktorého určenie tretej krajiny za bezpečnú krajinu pôvodu nemôže byť absolútnou zárukou bezpečnosti pre štátnych príslušníkov tejto krajiny, a na prílohu I, ktorá stanovuje dodržiavanie derogovateľných práv ako základ a potom už len pridáva dôraz na nederogovateľné práva. Analogicky možno odkázať aj na protokol č. 24, ktorý stanovuje, že ak členský štát odstúpi od svojich záväzkov vyplývajúcich z EDLP, má to za následok povinnosť ostatných členských štátov prijať žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú štátnym príslušníkom dotknutého štátu na ďalšie spracovanie. Odstupujúci členský štát tak prestáva byť bezpečnou krajinou pôvodu pre ostatné členské štáty a tento záver by mal podľa vnútroštátneho súdu platiť o to viac, ak je odstupujúcim štátom tretia krajina.
- 12 Druhý spôsob výkladu ponúka prístup, podľa ktorého štát neprestáva dodržiavať práva a slobody podľa EDLP ani po odstúpení od tohto dohovoru. Ani samotné odstúpenie v skutočnosti nepredstavuje úplné „opustenie“ štrasburského mechanizmu ochrany ľudských práv. Nejde o vypovedanie EDLP podľa jeho článku 58, ale o „núdzový režim“ dodržiavania týchto práv s tým, že od niektorých práv príslušný štát nemôže odstúpiť ani v tomto režime.
- 13 Vnútroštátny súd sa prikláňa k výkladu, že odstúpenie od EDLP podľa jeho článku 15 automaticky znamená, že danú krajinu nemožno považovať za bezpečnú krajinu pôvodu.

O druhej prejudiciálnej otázke (označenie len časti krajiny pôvodu za bezpečnú)

- 14 V praxi členských štátov možno nájsť územné výnimky⁸ pre konkrétne zemepisné oblasti alebo osobné výnimky⁹ pre žiadateľov z bezpečných krajín pôvodu.

⁷ Pozri napríklad rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 20. marca 2018 vo veci Mehmet Hasan Altan v. Turecko, č. 13237/17, § 94, a vo veci Şahin Alpay v. Turecko, § 78)

⁸ Napríklad Česká republika, Dánsko a Fínsko označujú Gruzínsko za bezpečnú krajinu pôvodu s výnimkou Južného Osetska a Abcházska. Podobne aj Cyprus a opäť Česká republika naďalej poskytujú výnimku ukrajinským žiadateľom z Krymského polostrova a Doneckej alebo Luhanskej oblasti. Maďarsko označuje USA za bezpečnú krajinu pôvodu, ale len vo vzťahu ku krajinám, ktoré neuplatňujú trest smrti.

Cyprus, Dánsko a Francúzsko považujú Moldavsko za bezpečnú krajinu pôvodu ako celok. Česká republika je jedinou krajinou, ktorá označila Moldavsko za bezpečnú krajinu pôvodu s výnimkou Podnesterska.

- 15 Podľa vnútroštátneho súdu musí označenie danej krajiny za bezpečnú spĺňať podmienky stanovené právom Únie. Možnosť územného a osobného obmedzenia bola výslovne stanovená v smernici Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca¹⁰, ktorá predchádzala súčasnej smernici, ktorá už túto možnosť výslovne nestanovuje. V dôvodovej správe k návrhu súčasnej smernice sa uvádza, že sa vypúšťa voliteľné ustanovenie, ktoré členským štátom umožňuje uplatňovať koncepciu bezpečnej krajiny pôvodu na časť krajiny. Ak teda smernica, ktorá na rozdiel od svojej predchodkyne upravuje spoločné, a nie len minimálne normy pre azylové konanie, neobsahuje žiadne takéto ustanovenie, krajina, ktorej časť územia nespĺňa podmienky stanovené v prílohe I k smernici, nemôže byť označená za bezpečnú krajinu pôvodu.
- 16 Opačný záver by bol v rozpore s článkom 36 ods. 1 a článkom 37 ods. 1 smernice a zavádzal by rozdiel v procesnom zaobchádzaní medzi i) osobou prichádzajúcou z časti danej krajiny označenej za bezpečnú, ktorá musí vyvrátiť domnienku bezpečnosti, a ak sa jej to nepodarí, čelí riziku príkazu vyhostenia bez ohľadu na jej konkrétne azylové dôvody, a ii) osobou prichádzajúcou z danej krajiny, na ktorú sa vzťahuje územná výnimka, ktorá sa môže spoľahnúť na úplné preskúmanie svojej žiadosti a automatický odkladný účinok prípadnej následnej žaloby.¹¹ Tento rozdiel v zaobchádzaní má za následok aj nepriaznivé zaobchádzanie v porovnaní so žiadateľmi z krajín, ktoré vôbec nie sú na zozname bezpečných krajín pôvodu. Rozdielne zaobchádzanie na základe kritéria krajiny pôvodu je v rozpore s článkom 3 Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov. Územné výnimky majú negatívny vplyv aj na posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu podľa článku 8 smernice 2011/95/EÚ.
- 17 Koncept bezpečných krajín pôvodu má predstavovať určité procesné zjednodušenie pre posudzujúci správny orgán. Členské štáty by však mali mať možnosť využiť toto zjednodušenie postupu len v prípade „bezproblémových“ krajín, ktoré (podobne ako členské štáty Únie) skutočne pravdepodobne nebudú produkovať utečencov alebo osoby oprávnené na doplnkovú ochranu. Táto

⁹ Luxembursko označilo Benin a Ghanu za bezpečné krajiny pôvodu, ale len pre mužov. Dánsko potom v prípade Ruska uplatňuje výnimky pre etnických Čečencov, LGBTI žiadateľov, ruských Židov a politicky aktívne osoby, ktoré čelili zneužívaniu zo strany úradov. Dánsko má tiež všeobecnú výnimku pre žiadateľov LGBTI. Holandsko má tiež výnimky pre konkrétne skupiny osôb v Arménsku, Maroku a Tunisku.

¹⁰ Pozri článok 30 ods. 1 tejto smernice.

¹¹ Dosah tohto rozdielného zaobchádzania ilustruje rozsudok Federálneho súdu Kanady z 23. júla 2015 vo veci Y.Z. v. Kanada (Občianstvo a prisťahovalectvo), 2015 FC 892 (<https://bit.ly/3yAfhzx>)

bezproblémovosť však chýba v krajinách, kde štát nevykonáva účinnú kontrolu nad časťou svojho územia. Ako extrémny príklad možno uviesť Ukrajinu.

- 18 Naopak vnútroštátny súd si je vedomý toho, že práve opísaný názor nie je jednoznačný - ako to navyše vyplýva z praxe niektorých členských štátov, ktoré stále označujú niektoré krajiny za bezpečné s územnými alebo osobnými výnimkami - a pripúšťa, že absencia výslovného odkazu na možnosť uplatnenia územných výnimiek môže byť chápaná aj tak, že smernica ich absolútne nevylučuje (hoci zámer normotvorcu Únie bol zjavne iný).

O tretej prejudiciálnej otázke (preskúmanie bez návrhu)

- 19 V oblasti spoločného európskeho azylového systému zohráva ústrednú úlohu článok 46 ods. 3¹² smernice, ktorý dáva každému žiadateľovi právo na *účinný opravný prostriedok* proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu. Účinný opravný prostriedok musí prinajmenšom pred súdom prvého stupňa zahŕňať úplné a *ex nunc* posúdenie skutkového a právneho stavu. V tomto prípade vzniká otázka, či súd rozhodujúci podľa tohto ustanovenia musí *ex officio* preskúmať, či je označenie krajiny ako bezpečnej v súlade s prílohou I k tejto smernici. Toto ustanovenie výslovne nehovorí o možnom rozhodovaní z úradnej povinnosti¹³.
- 20 V českom kontexte ide o to, či má súd z vlastnej iniciatívy a bez námietky žalobcu posúdiť, či je označenie bezpečnej krajiny pôvodu zakotvené vo vyhláske v súlade so smernicou. A či má rozhodnúť, že žalovaný nemohol vydať rozhodnutie podľa § 16 ods. 2 zákona o azyle, ak by zistil, že vyhláska je v tomto ohľade v rozpore so smernicou.
- 21 Podľa vnútroštátnej praxe musí správny súd z úradnej povinnosti zohľadniť vadu konania spočívajúcu v tom, že správny orgán vydal rozhodnutie, ktoré procesný rámec konkrétnej veci vylučuje¹⁴. To by sa hypoteticky mohlo vzťahovať aj na situáciu, keď orgán rozhodujúci o žiadosti o medzinárodnú ochranu vedie konanie podľa článku 31 ods. 8 písm. b) smernice s použitím koncepcie bezpečnej krajiny pôvodu a rozhodne, že je zjavne neopodstatnená podľa článku 32 ods. 2 smernice, hoci daná krajina nespĺňala podmienky prílohy I k smernici.
- 22 Ak by článok 46 ods. 3 smernice neoprávňoval súd na posúdenie súladu vyhlásky s prílohou I k smernici bez návrhu, je otázne, čo iné môže zahŕňať posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu. Toto ustanovenie samo o sebe neuvádza, že preskúmanie sa má obmedziť na rámec vymedzený námietkami

¹² Český zákonodarca zatiaľ toto ustanovenie do českého právneho poriadku neprebral. Má preto priamy účinok.

¹³ V smernici sa výslovne uvádza preskúmanie *ex officio* v iných situáciách upravených v článku 46 ods. 4 alebo článku 46 ods. 6.

¹⁴ Pozri rozsudok Nejvyššího správního soudu z 10. mája 2017, č. k. 2 As 163/2016-27.

žiadateľa, a teda výslovne nevylučuje preskúmanie *ex officio*. Podporu tohto tvrdenia možno tiež vyvodiť zo zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.¹⁵

- 23 Vnútroštátny súd sa preto prikláňa k názoru, že na základe článku 46 ods. 3 smernice sa toto posúdenie má vykonať bez návrhu, vrátane otázky, či sa v prejednávanej veci vôbec malo uskutočniť skrátené konanie podľa článku 31 ods. 8 písm. b) smernice.

PRACOVNÝ DOKUMENT

¹⁵ Pozri stanovisko Súdneho dvora 1/09 z 8. marca 2011 (body 68 a 69).